

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés
Fidesz-KDNP frakció
vezetője
4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5.

ÁLT/342-1/2020.

Tárgyalja:

Ügyrendi, Jogi és Pénzügyi Bizottság

Döntéshozatal:

Egyszerű többség

ELŐTERJESZTÉS

- a Megyei Közgyűléshez -

**az orvosi ügyeleti ellátással kapcsolatos javaslatok
tárgyában felterjesztési jog gyakorlására**

Tisztelt Megyei Közgyűlés!

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdésének 4. pontja alapján az önkormányzatok feladata a helyi közszolgáltatások körében az egészségügyi alapellátásról való gondoskodás, az egészséges életmód segítésére irányuló szolgáltatások biztosítása.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 152. § (1) bekezdése a helyi önkormányzatok feladatairól kimondja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik többek között a háziiorvosi, a házi gyermekorvosi, a fogorvosi és az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról.

Sok helyen idősek a háziiorvosok, de ők még mindig szívesebben vállalják az ügyeleti munkát, mint a fiatalok. Tudunk olyan háziiorvosról is, aki több évtizede praktizál, de ügyeleti munkát még sohasem végzett.

Az ügyeleti ellátásokat az önkormányzatok külön megállapodás útján, vagy önkormányzati orvosi ügyeleti társulások keretében biztosítják. Az az általános tapasztalat, hogy a háziiorvosok egy része egyáltalán nem akar részt venni az ügyeleti ellátásban. Így azok a háziiorvosok vannak jobban leterhelve, akik felelősségteljesen végzik munkájukat és tudják azt, hogy az ügyeleti ellátásban is részt kell venniük.

Fentiekre tekintettel az orvosi ügyeleti ellátás jövőbeni biztosítása érdekében az alábbi javaslatokat terjesztjük elő:

1. Mivel jelenleg a háziiorvosi ügyeleti ellátás az önkormányzatok kötelező feladata, ezért elsődleges javaslatunk a problémák megoldása érdekében, hogy az állam vegye át a feladat ellátását. (A mentőszolgálat keretein belül, vagy új intézmény létrehozásával.)
2. Amennyiben az állam nem kívánja átvállalni a feladat ellátását, akkor javasolja a finanszírozási rendszer már régóta esedékes rendezését. A létszámalapú finanszírozás emelésére az elmúlt 20 évben egyszer volt példa, mely mindössze 10%-os növekedést eredményezett, viszont ez közel sem oldotta meg az ügyeleti ellátás pénzügyi nehézségeit.

A Magyarország 2021. évi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény 1. sz. mellékletének LXXII. fejezete szerint 87 milliárd forint működési bevételre számít a központi költségvetés jövőre a gépjárműadóból, amiből az következik, hogy a korábban részben az önkormányzatok által felhasználható bevétel a települési önkormányzatoktól elvonásra kerül 2021. évben.

Ugyanezen törvény 38. § (1) bekezdése szerint kizárólag a gépjárműadóhoz kapcsolódó bírságból, pótlékból és végrehajtási költségből származó bevétel 100%-a marad a települési önkormányzatoknál.

Ez a bevételvonás jelentősen megnehezíti a települési önkormányzatok működésének, ideértve az orvosi ügyeleti ellátásnak a finanszírozását, tekintettel arra, hogy – különösen a kisebb méretű – települési önkormányzatok jelentős része nem, vagy kis mértékű iparűzési adó bevétellel rendelkezik.

3. Javasoljuk továbbá, hogy az ellátással kapcsolatos jogszabályi háttérrel vizsgálják felül és olyan szabályozást alakítsanak ki, amely nem teszi lehetővé a háziiorvosok ügyelet alóli felmentését. Az önkormányzatok kezében van a felmentés engedélyezése, viszont az önkormányzatok nem kényszeríthetik az orvosokat arra, hogy ügyeljenek, mert egyrészt nem akarnak összetűzésbe kerülni az orvossal, másrészt a háziiorvosi finanszírozás független az ügyeletben való részvételtől. Az önkormányzatok szerződést kötnek a háziiorvossal, mint vállalkozóval, tehát nem gyakorolhatnak munkáltatói jogkört felette.

A jelenlegi jogi szabályozás rendszere sem az egyes jogszabályok szintjén, sem komplexitásában nem tartalmaz olyan szankciókat, amelyek alkalmasak arra, hogy kiváltsák az érintettekben a jogkövető magatartást. Az ügyeleti beosztással érintett

házi orvos gyakorlatilag nem látja el az ügyeleti feladatát, helyettesítéséről nem gondoskodik, illetve a helyettesítés szükségességéről (miután önmaga nem intézkedett helyettesről) nem is tájékoztatja az orvosi ügyeleti társulást, vagy annak munkaszervezetét, így gyakorlatilag veszélyezteti a házi orvosi ügyeleti ellátást.

A rendkívüli helyzet alatt az általános jogszabályi háttér rendelkezései, valamint a veszélyhelyzetre tekintettel kiadott miniszteri, operatív törzsi, illetve közvetlen tisztifőorvosi utasítások ellenére sem valósult meg a jogkövető magatartás.

Az orvosi ügyeleti társulás, valamint a társulásban érintett önkormányzat házi orvosa között megbízási szerződés, vagy közreműködői megállapodás él, amely a házi orvosi ügyeleti ellátásra vonatkozik. Ezen szerződések a vállalt kötelezettségek nem teljesítése esetére ugyan tartalmaznak jogkövetkezményt, de ez sem jelenti megoldást.

Megoldást orvosetikai eljárások sem eredményezhetnek. Az orvosok olyan képzettségű emberek, akikkel szemben mind a munkájuk elvégzésével összefüggésben, mind emberi, erkölcsi szinten a társadalom jogosan támaszt magasabb elvárásokat, melyeknek meg is kell felelniük. Ennek esküjükhöz híven, belső meggyőződésükből kell fakadni. Amennyiben ez eredendően nincs meg – és sajnálatos módon ez napjainkban elmondható –, úgy azt lehetetlen egy orvosetikai vizsgálat, és annak eredményeként megszülető, sok esetben súlytalan szankcióval megteremteni.

Fontosnak tartjuk annak kiemelését is, hogy sem a kisebb települések lakosságának, sem az önkormányzatoknak nem áll érdekében a házi orvossal való konfliktus-keresés, ugyanis egy láthatatlan függőségi viszony létezik a lakosság és az orvos, valamint az önkormányzat és az orvos között.

Mindezek alapján kimondható, hogy a jelenlegi jogi szabályozás nem rendelkezik az ételszerűség azon jellemzőivel, amely a jogszabályokban leírt szankciórendszert nemhogy hatékonyá, hanem egyáltalán alkalmazhatóvá tennék. Álláspontunk szerint a jogkövetkezményi rendszer átgondolására lenne szükség annak érdekében, hogy azok alkalmazása valóban kiváltsa az érintettek jogkövető magatartását.

A bemutatott helyzet alapján leszűrhető az a következtetés, hogy a helyi önkormányzatok a házi orvosi alapellátásra, valamint házi orvosi ügyeleti ellátásra kötelezettként olyan helyzettel állnak szemben, amelyet képtelenek megoldani. Álláspontunk szerint jogszabályváltoztatásokkal, a finanszírozás átgondolásával erre a problémára feltétlenül megoldást kell keresni.


Magam – mint polgármester, társulási elnök, a Kisvárosok Szövetségének elnöke, illetve az Önkormányzatok Nemzeti Együttműködési Tanácsának társelnöke – több alkalommal megkerestem az érintett tárca minisztereit, államtitkárait az ügyeleti ellátással kapcsolatban, de érdemi lépést eddig nem tapasztalhattunk, a helyzet viszont csak tovább romlik.

Testületi szinten a fennálló helyzet megoldásának egyik lehetséges jogi eszköze a felterjesztés jogintézménye.

Indítványozom, hogy a testület az orvosi ügyeleti ellátással kapcsolatos javaslatok tárgyában, azok előterjesztésben foglalt indokai alapján, az Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Pénzügyminisztérium irányában éljen törvényben biztosított felterjesztési jogával.

Kérem a Tisztelt Megyei Közgyűlést, hogy tárgyalja meg az előterjesztést és fogadja el a melléklet határozat-tervezet.

Nyíregyháza, 2020. október 15.


Lipók Sándor
frakcióvezető

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE KÖZGYŰLÉSÉNEK
.../2020. (X.20.)
önkormányzati határozata

az orvosi ügyeleti ellátással kapcsolatos javaslatok
tárgyában felterjesztési jog gyakorlásáról

A Megyei Közgyűlés

1. egyetért azzal, hogy Magyarország Alaptörvénye 32. cikk (1) bekezdés j) pontja alapján éljen a felterjesztés jogával;
2. az orvosi ügyeleti ellátással kapcsolatos problémák megoldása érdekében javasolja, hogy az állam vegye át a feladat ellátását;
3. amennyiben az állam nem kívánja átvállalni a feladat ellátását javasolja, hogy vizsgálja felül az orvosi ügyeleti ellátás pénzügyi finanszírozásának jelenlegi rendszerét és hozza meg azokat – akár a háziorvosi rendszert, akár a települési önkormányzatokat érintő – döntéseket, melyek eredményeként a települési önkormányzatok számára finanszírozási nehézségek nélkül megoldhatóvá válik az orvosi ügyeleti ellátás biztosítása;
4. a 2. és 3. pontban foglaltak mellett javasolja, hogy az állam vizsgálja felül az orvosi ügyeleti ellátással kapcsolatos hatályos jogszabályi rendszert és alakítson ki olyan szabályozást, amely mellett a települési önkormányzatok számára jogi nehézségek nélkül megoldhatóvá válik az orvosi ügyeleti ellátás biztosítása, illetve amely nem teszi lehetővé a háziorvosok részéről az orvosi ügyeleti ellátás kötelezettségének elkerülését, továbbá teremtsen meg a függelmi viszonyt az önkormányzat és az orvos között;
5. felkéri az emberi erőforrások miniszterét és a pénzügyminisztert a felterjesztésben foglalt javaslatokkal összefüggő intézkedések megtételére, döntések meghozatalára és eljárások lefolytatására.

A határozatot kapják:

1. Prof. Dr. Kásler Miklós, emberi erőforrások minisztere
Emberi Erőforrások Minisztériuma, 1054 Budapest, Akadémia utca 3.
2. Varga Mihály pénzügyminiszter,
Pénzügyminisztérium, 1051 Budapest, József nádor tér 2-4.
3. Megyei Önkormányzati Hivatal, Helyben

Nyíregyháza, 2020. október 20.